

1. Wstęp

1.1.	Cel Planu Gospodarki Odpadami i jego znaczenie.....	2
1.2.	Regulacje prawne w zakresie gospodarki odpadami.....	2
1.3.	PGO elementem zintegrowanego planowania.....	6
1.4.	Odniesienia do planu zagospodarowania przestrzennego gminy.....	8
1.5.	Odniesienia do innych dziedzin.....	9
1.6.	Proces planowania.....	10

1.1. Cel Planu Gospodarki Odpadami (PGO) i jego znaczenie

Przygotowanie planu gospodarki odpadami jest procesem, w którym władze gminy określają najważniejsze problemy związane z gospodarowaniem odpadami na zarządzanym terenie i sposoby rozwiązywania tych problemów, koordynując go jednocześnie z jednostkami pozostałych szczebli samorządu terytorialnego.

Przyjęcie planu przez władze gminy jest formą strategicznej decyzji, określającej najskuteczniejsze, a zarazem realne działania w obszarze gospodarki odpadami, zapewniające:

- **zapobieganie powstawaniu odpadów,**
- **odzysk** powstałych z konieczności odpadów,
- **bezpieczne unieszkodliwianie** tych odpadów, których nie dało się odzyskać.

Dokument ten pełniąc rolę strategiczną jest dla władz gminy jednym z instrumentów zarządzania środowiskiem. **PGO** ujmuje:

- zagadnienia współpracy wytwórców odpadów, jednostek zajmujących się gospodarowaniem odpadami oraz organizacji odpowiedzialnych za gospodarkę odpadami,
- zagadnienia dotyczące edukacji i zwiększenia świadomości ekologicznej,
- określenie kosztów systemu gospodarki odpadami i stworzenie podstaw dla analiz i ocen niezbędnych inwestycji.

PGO jest bardzo ważnym źródłem informacji, narzędziem kontroli i materiałem wykorzystywanym do rozwoju systemu w przyszłości, a także spełnieniem podstawowego wymagania niezbędnego przy występowaniu o wsparcie finansowe (krajowe bądź zagraniczne) dla realizacji projektów w zakresie gospodarki odpadami.

1.2 Regulacje prawne w zakresie gospodarki odpadami

Zgodny z ustawą *O odpadach* z dnia 27 kwietnia 2001r. (Dz. U. z 2001r. Nr 62, poz. 628), Plan Gospodarki Odpadami stanowi integralną część Gminnego Programu Ochrony Środowiska.

Plan uwzględnia w szczególności następujące zapisy „Ustawy o odpadach”:

Art. 14. 1. Dla osiągnięcia celów założonych w polityce ekologicznej państwa oraz realizacji zasad, o których mowa w art. 5, a także stworzenia w kraju zintegrowanej i wystarczającej sieci instalacji i urządzeń do odzysku i unieszkodliwiania odpadów, spełniających wymagania określone w przepisach o ochronie środowiska, opracowywane są plany gospodarki odpadami.

2. Plany te określają:

- 1) aktualny stan gospodarki odpadami,
- 2) prognozowane zmiany w zakresie gospodarki odpadami,
- 3) działania zmierzające do poprawy sytuacji w zakresie gospodarowania odpadami,
- 4) instrumenty finansowe służące realizacji zamierzonych celów,
- 5) system monitoringu i oceny realizacji zamierzonych celów.

3. Plany są opracowywane na szczeblu krajowym, wojewódzkim, powiatowym i gminnym.

(.....)

5. Projekt wojewódzkiego, powiatowego lub gminnego planu gospodarki odpadami opracowują organy wykonawcze województwa, powiatu lub gminy.

6. Wojewódzki, powiatowy i gminny plan gospodarki odpadami stanowi część odpowiedniego programu ochrony środowiska i jest tworzony w trybie i na zasadach określonych w przepisach o ochronie środowiska.
 7. Projekty planów podlegają zaopiniowaniu:
(.....)
 - 4) projekt planu gminnego – przez zarząd województwa oraz zarząd powiatu.
 8. Organy o których mowa w ust. 7, udzielają opinii w terminie nie dłuższym niż 2 miesiące od dnia otrzymania projektu. Nie udzielenie opinii w tym terminie uznaje się za opinię pozytywną.
(.....)
 13. Minister właściwy do spraw środowiska, organ wykonawczy województwa, powiatu i gminy składają co 2 lata, odpowiednio Radzie Ministrów, sejmikowi województwa, radzie powiatu i radzie gminy, sprawozdanie z realizacji planu gospodarki odpadami.
 14. Plany gospodarki odpadami podlegają aktualizacji nie rzadziej niż co 4 lata.
- Art. 15.** 1. Plany gospodarki odpadami powinny być opracowywane zgodnie z polityką ekologiczną państwa.
2. Wojewódzki, powiatowy lub gminny plan gospodarki odpadami powinien być opracowywany zgodnie z planami wyższego szczebla.
 3. Krajowy, wojewódzki, powiatowy lub gminny plan gospodarki odpadami określa w szczególności:
 - 1) rodzaj, ilość i źródło pochodzenia odpadów, które mają być poddane procesom odzysku lub unieszkodliwiania,
 - 2) rozmieszczenie istniejących instalacji i urządzeń do odzysku lub unieszkodliwiania odpadów wraz z wykazem podmiotów prowadzących działalność w tym zakresie,
 - 3) działania zmierzające do zapobiegania powstawaniu odpadów lub ograniczania ilości odpadów i ich negatywnego oddziaływania na środowisko oraz prawidłowego postępowania z nimi, w tym ograniczenia ilości odpadów ulegających biodegradacji zawartych w odpadach komunalnych kierowanych na składowiska,
 - 4) projektowany system gospodarowania odpadami.
 4. Gminny plan gospodarki odpadami określa ponadto:
 - 1) rodzaj i harmonogram realizacji przedsięwzięć,
 - 2) harmonogram uruchamiania środków finansowych i ich źródła.
 5. Krajowy plan gospodarki odpadami może określać przedsięwzięcia priorytetowe o charakterze ponad wojewódzkim, niezbędne do utworzenia i utrzymania w kraju zintegrowanej i wystarczającej sieci instalacji i urządzeń do unieszkodliwiania odpadów.
(.....)
 7. Krajowy, wojewódzki, powiatowy lub gminny plan gospodarki odpadami obejmuje wszystkie rodzaje odpadów powstających na terenie danej jednostki administracyjnej oraz przywożonych na jej teren, a w szczególności odpady komunalne z uwzględnieniem odpadów ulegających biodegradacji, odpady opakowaniowe, odpady budowlane, wraki samochodowe, opony oraz odpady niebezpieczne, w tym odpady medyczne i weterynaryjne, oleje odpadowe, baterie i akumulatory.
 8. Minister właściwy do spraw środowiska może określić, w drodze rozporządzenia, szczegółowy zakres, sposób i formę sporządzania wojewódzkiego, powiatowego i gminnego planu gospodarki odpadami, kierując się potrzebą ujednoczenia sposobu przygotowania planów i zapewnienia ich spójności.
- Art. 16.** Przedsięwzięcia związane z unieszkodliwianiem odpadów mogą być realizowane z udziałem środków z funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej, o ile przedsięwzięcia te zostały ujęte w planie gospodarki odpadami.
(.....)

Wyżej wymieniona ustawa **O odpadach** wraz z ustawą **Prawo ochrony środowiska** (Dz. U. z 2001r. Nr 115, poz. 1229), ustawą **O wprowadzeniu ustawy – Prawo ochrony środowiska, ustawy o odpadach oraz o zmianie niektórych ustaw** (Dz. U. z 2001r. Nr 100, poz. 1085), ustawą **O utrzymaniu czystości i porządku w gminach** (Dz. U. z 1996 r. Nr 132, poz. 622), ustawą **O opakowaniach i odpadach opakowaniowych** (Dz. U. z 2001r. Nr 63, poz. 638) oraz ustawą **O obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami i opłacie depozytowej** (Dz. U. z 2001r. Nr 63, poz. 639), a także wraz z wydanymi na ich podstawie rozporządzeniami wykonawczymi oraz wcześniejszymi regulacjami prawnymi tworzą nowy system prawny w zakresie ochrony środowiska przed odpadami. System ten jest zgodny z wymaganiami stawianymi przez odpowiednie dyrektywy Unii Europejskiej.

Opracowanie gminnego **PGO** jest obowiązkiem wynikającym z w/w ustawy *O odpadach*. Ustawa ta stanowi, że wszystkie plany gospodarki odpadami powinny być opracowane zgodnie z polityką ekologiczną państwa oraz zgodnie z planami wyższych szczebli. **PGO** uchwalany jest przez Radę Gminy, nie stanowi jednak aktu prawa miejscowego. Tym niemniej przy wydawaniu decyzji administracyjnych związanych z gospodarowaniem odpadami – wydana decyzja musi być zgodna z **PGO** (niezgodność z planem może być przesłanką do wydania decyzji odmownej). Plan jest podstawą dla realizacji kolejnych projektów, które mogą wpływać na wszystkich wytwórców odpadów. Brak zgodności projektu realizacyjnego (inwestycji) z **PGO** wyklucza możliwość finansowania go ze środków funduszy ochrony środowiska i środków pomocowych Unii Europejskiej.

Funkcjonowanie systemu gospodarki odpadami, określonego w **PGO**, gmina zapewnia poprzez uchwalenie „Regulaminu utrzymania czystości i porządku, w tym gospodarki odpadami komunalnymi” – regulamin taki stanowi prawo miejscowe. W przypadku odpadów wytwarzanych przez przemysł, zezwolenie na korzystanie ze środowiska w części dotyczącej gospodarki odpadami, zawiera informacje określające wymagany sposób prowadzenia gospodarki odpadami. Prawem gminy jest rozwiązywanie problemów związanych z gospodarowaniem odpadami w trakcie podejmowania decyzji o zagospodarowaniu terenu. Daje to gminie szerokie możliwości wpływania na wszystkie działania związane z wytwarzaniem odpadów.

W przypadku procesu planowania w zakresie gospodarki odpadami, procedurze postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko (OOS) podlegają projekty krajowego i wojewódzkich planów gospodarki odpadami, natomiast nie są nią objęte projekty planów powiatowych i gminnych (nie mylić z OOS wymaganą przy realizacji inwestycji).

Kompetencje na szczeblu województwa, powiatu i gminy:

- Marszałek województwa – prowadzi wojewódzką bazę informacji o wytwarzaniu i gospodarowaniu odpadami wraz z rejestrem wydanych zezwoleń na wytwarzanie i gospodarowanie odpadami. Marszałek województwa może, w drodze wydania decyzji, zobowiązać właścicieli odpadów do dostarczenia rejestrów odpadów. Jest także kompetentny w przypadku odraczenia, redukowania i umarzania opłat podwyższonych za niezgodne z prawem składowanie odpadów lub magazynowanie odpadów bez wymaganych uzgodnień.
- Starosta – do kompetencji starosty należy wydawanie decyzji administracyjnych w sprawach:
 - ➔ pozwolenia na wytwarzanie odpadów,
 - ➔ zatwierdzania programów gospodarki odpadami niebezpiecznymi,
 - ➔ zatwierdzania instrukcji eksploatacji składowiska odpadów,
 - ➔ udzielania zgody na zamknięcie składowiska lub jego wydzielonej części,
 - ➔ zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie zbierania, transportu, odzysku lub unieszkodliwiania odpadów.Starosta jest organem właściwym do przyjmowania i rozpatrywania informacji o wytwarzanych odpadach oraz o sposobach gospodarowania tymi odpadami. W przypadku stwierdzenia naruszenia przepisów wydanej decyzji, opinia Starosty może stać się podstawą do wstrzymania przez Inspektora Ochrony Środowiska działalności w zakresie objętym tą decyzją.
- Gmina (organ wykonawczy: wójt, burmistrz, prezydent) – kompetencje w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi zostały przypisane gminom. Zgodnie z ustawą

O utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 1996r. Nr 132, poz. 622), do obowiązków gmin należy w szczególności:

- tworzenie warunków do wykonywania prac związanych z utrzymaniem czystości i porządku na terenie gminy lub zapewnienie wykonania tych prac przez tworzenie odpowiednich jednostek organizacyjnych,
- zapewnienie budowy, utrzymania i eksploatacji własnych lub wspólnych z innymi gminami: (-) instalacji i urządzeń do odzysku lub unieszkodliwiania odpadów komunalnych, (-) stacji zlewnych, w przypadku, gdy podłączenie wszystkich nieruchomości do sieci kanalizacyjnej jest niemożliwe lub powoduje nadmierne koszty, (-) instalacji i urządzeń do zbierania, transportu i unieszkodliwiania zwłok zwierzęcych lub ich części, (-) szaleatów publicznych,
- zapobieganie zanieczyszczaniu ulic, placów i terenów otwartych, w szczególności przez: zbieranie i pozbywanie się błota, śniegu, lodu oraz innych zanieczyszczeń uprzątniętych z chodników przez właścicieli nieruchomości oraz odpadów zgromadzonych w przeznaczonych do tego celu urządzeniach ustawionych na chodniku,
- organizowanie selektywnej zbiórki, segregacji oraz magazynowania odpadów komunalnych, w tym odpadów niebezpiecznych, możliwych do odzysku oraz współdziałanie z przedsiębiorcami podejmującymi działalność w zakresie gospodarowania tego rodzaju odpadami,
- zbieranie, transport i unieszkodliwianie zwłok bezdomnych zwierząt lub ich części oraz współdziałanie z przedsiębiorcami podejmującymi działalność w tym zakresie.

Ustawa ta, zobowiązuje również gminy do prowadzenia ewidencji:

- zbiorników bezodpływowych w celu kontroli częstotliwości opróżniania i opracowywania planu rozwoju sieci kanalizacyjnej,
- przydomowych oczyszczalni ścieków w celu kontrolowania częstotliwości sposobów usuwania komunalnych osadów ściekowych oraz w celu opracowywania planu rozwoju sieci kanalizacyjnej.

Plan Gospodarki Odpadami powinien zakładać taki system gospodarki odpadami, który zapewni zapobieganie, zbieranie, odzyskiwanie i unieszkodliwianie wszystkich odpadów wytwarzanych na obszarze gminy.

Wójt, burmistrz lub prezydent przygotowuje projekt gminnego planu gospodarki odpadami jako element programu ochrony środowiska i co dwa lata przedstawia Radzie Gminy sprawozdanie z jego realizacji. Sprawozdania są przechowywane przez Radę Gminy. **PGO** muszą być aktualizowane nie rzadziej, niż co cztery lata.

1.3 PGO elementem zintegrowanego planowania

KONCEPCJA POLITYKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO KRAJU (opublikowana – M.P. 2001 Nr 26, poz. 432), określa **cele strategii rozwoju i zagospodarowania przestrzennego kraju**. Należą do nich między innymi, kształtowanie:

- przestrzeni otwartej na Europę i świat,
- przestrzeni konkurencyjnej, innowacyjnej i efektywnej,
- przestrzeni czystej,
- przestrzeni zróżnicowanej.

Osiągnięcie tych celów jest możliwe przez realizację polityki:

- aktywnego wyrównywania dysproporcji w poziomie zagospodarowania kraju,
- kształtowania mechanizmów generujących efektywny ekonomicznie rozwój społeczno – gospodarczy kraju,
- stopniowej, lecz stałej i odczuwalnej poprawy standardu cywilizacyjnego społeczeństwa,
- ochrony i racjonalnego kształtowania środowiska przyrodniczego,
- ochrony dziedzictwa kulturowego.

Zwornikiem spinającym strategię rozwoju, jest kształtowanie zintegrowanego ładu zrównoważonego rozwoju, łączącego w sobie:

- ład społeczny,
- ład ekonomiczny,
- ład ekologiczny,
- ład przestrzenny.

W hierarchii wartości społecznych ład przestrzenny nabiera rosnącego znaczenia. Staje się bowiem w coraz większym stopniu niezbywalnym elementem jakości życia i środowiska przyrodniczego, a także efektywności gospodarowania. W tym kontekście gospodarka odpadami staje się znaczącym elementem kształtowania strategii zrównoważonego rozwoju.

Plan Gospodarki Odpadami pełniąc rolę strategiczną jest dla władz gminy jednym z głównych instrumentów zarządzania środowiskiem. **Celem generalnym rozwoju powinien być rozwój zrównoważony, polegający na zrównoważonym udziale czynników ekologicznych, gospodarczych i społecznych w kształtowaniu procesów rozwojowych gminy.** Z kolei Art.7 ustawy o samorządzie gminnym definiuje zadania własne gminy, które mają charakter obowiązkowy oraz tryb stanowienia w tych sprawach. Całość wyżej wymienionych elementów składa się na ZINTEGROWANY SYSTEM PLANOWANIA w gminie przedstawia poniższy schemat.

ZAKRES DZIAŁANIA I ZADANIA GMINY (USTAWA O SAMORZĄDZIE GMINNYM)

(....)

Art.7. ust.1. Zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty należy do zadań własnych gminy.

W szczególności zadania własne obejmują sprawy:

(.....)

- ◆ **Ładu przestrzennego,**
- ◆ **Ochrony środowiska i przyrody,**
- ◆ **Utrzymania czystości i porządku,**
- ◆ **Unieszkodliwiania odpadów komunalnych,**
- ◆ **Zaopatrzenia w energię elektryczną i ciepłą oraz gaz,**

(.....)

ust.2. Ustawy określają, które zadania własne gminy mają charakter obowiązkowy.

(.....)

Art.18. ust.2. Do wyłącznej właściwości rady gminy należy:

(.....)

- ◆ Uchwalanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego,
- (.....)
- ◆ Stanowienie w innych sprawach zastrzeżonych ustawami do kompetencji rady gminy,

SYSTEM PLANOWANIA NA OBSZARZE GMINY OBEJMUJE:

- Plan zagospodarowania przestrzennego,
- Ogólny plan rozwoju gospodarczego gminy,
- Plan zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe,
- Program ochrony środowiska,
- **Plan gospodarki odpadami,**
- Plan ochrony zdrowia, itd.....

ZINTEGROWANY SYSTEM PLANOWANIA

1.4. Odniesienia do planu zagospodarowania przestrzennego gminy

System planowania przestrzennego jest regulowany ustawą O zagospodarowaniu przestrzennym (tekst jednolity - Dz. U. z 1999r. Nr 15, poz. 139). Ustawa Prawo ochrony środowiska określa procedury ocen oddziaływania na środowisko w odniesieniu między innymi do planowania przestrzennego. Ustawy kompetencyjne wprowadzają w zakresie zagospodarowania i planowania przestrzennego uszczegółowienie zakresu obowiązków oraz kompetencji organów administracji rządowej i samorządowej.

Polityka przestrzenna jest kształtowana na trzech poziomach: krajowym, wojewódzkim i gminnym. Natomiast tylko na poziomie gminy polityka przestrzenna jest realizowana poprzez miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, będące prawem miejscowym. W odróżnieniu od planów gospodarki odpadami, system planowania przestrzennego nie jest hierarchiczny.

W zakresie kształtowania polityki przestrzennej funkcjonują opracowania:

- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy – w którym gmina formułuje politykę przestrzenną w odniesieniu do całego obszaru gminy. W Studium uwzględnia się także ustalenia strategii rozwoju województwa zawarte w planie zagospodarowania przestrzennego województwa. Studium nie jest przepisem prawa miejscowego, nie stanowi podstawy wydania decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu.
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego – który jest prawem miejscowym - ustala zasady dyspozycji przestrzennej zgodnie ze Studium, ale w odróżnieniu od Studium nie musi obejmować obszaru całej gminy. Miejscowy Plan Zagospodarowania przestrzennego stanowi podstawę wydawania decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu.
- Ocena zmian w zagospodarowaniu przestrzennym gminy.
- Prognoza oddziaływania planu na środowisko sporządzana dla projektu Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego – prognoza jest elementem procedury Oceny oddziaływania na środowisko (OOS).

Ustawy nie określają obowiązku włączenia zapisów **Planu Gospodarki Odpadami** do Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego. Nie ma więc bezpośredniego przełożenia treści **PGO** na Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego.

Ponieważ warunkiem realizacji zadań samorządowych jest wprowadzenie ich do Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, dlatego **PGO** powinien określać wytyczne dla wprowadzenia zadań wynikających z **PGO** do planu miejscowego, umożliwiając tym samym określenie lokalizacji obiektów gospodarki odpadami. Plan gospodarki odpadami nawiązuje do Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, które obejmuje cały obszar gminy, jednak realizowany jest tylko na podstawie planu miejscowego.

Realizacja Planu Gospodarki Odpadami odbywa się więc z zastosowaniem procedury planistycznej wraz z uzyskaniem decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu. Obiekty gospodarki odpadami muszą spełniać wymagania określone w przepisach o ochronie środowiska. Wydanie decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu dla przedsięwzięć znacznie oddziałujących na środowisko, do jakich należą niewąt-

pliwie obiekty gospodarki odpadami, wymaga przeprowadzenia postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko (OOS).

Reasumując:

- Pomimo braku przepisów obligujących do bezpośredniego przestrzennego odniesienia planu gospodarki odpadami, poszczególne etapy **PGO** powinny być odniesione do przestrzeni. Plan Gospodarki Odpadami jest częścią Programu Ochrony Środowiska, który ma odniesienie do uwarunkowań przyrodniczych obszaru.
- Ponieważ nowe lokalizacje obiektów gospodarki odpadami będą uzgadniane w trybie zmiany Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego, dlatego Plan Gospodarki Odpadami powinien być poddany konsultacjom i negocjacjom społecznym, zanim zostaną rozpoczęte procedury lokalizacyjne.
- Realizacja obiektu inwestycyjnego odbywa się na podstawie decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu oraz decyzji o pozwoleniu na budowę. Decyzje te wydawane są w oparciu o lokalizację ustaloną w Miejscowym Planie Zagospodarowania Przestrzennego.
- Sprawność procedur jest jednym z istotnych problemów w zakresie realizacji obiektów gospodarki odpadami.
- Dbłość o społeczne zaangażowanie przy sporządzaniu planów w zakresie zagospodarowania przestrzennego, minimalizuje konflikty związane z lokalizacją obiektów utylizacji odpadów oraz późniejszym uchwaleniem planu.

1.5. Odniesienia do innych dziedzin

Jak już to przedstawiono w rozdziałach 1.3. i 1.4., planowanie gospodarki odpadami musi być integralną częścią całościowego systemu planowania mającego na celu zrównoważony rozwój. Ponadto szereg różnych dziedzin związanych bezpośrednio z gospodarką odpadami powinno być uwzględnione przy opracowywaniu zakresu Planu Gospodarki Odpadami, a w szczególności:

- Środowisko pracy – zbieranie, transport, odzysk i unieszkodliwianie odpadów mogą w znacznym stopniu wpływać na powstawanie chorób zawodowych i dlatego już we wczesnych fazach planowania, opracowania koncepcji, a następnie projektowania technologii, należy zwrócić uwagę na unikanie negatywnych oddziaływań na pracowników. Szczególnie należy zadbać o mechanizację prac pozwalającą na zmniejszenie wysiłku fizycznego (np. unikanie podnoszenia ciężarów przy ręcznym załadunku) oraz odpowiednie warunki, bezpieczeństwo i zdrowie pracowników zatrudnionych przy zbiórce odpadów, na składowiskach, w kompostowniach i spalarniach.
- Wykorzystanie energii z odpadów – zakładami odzysku lub unieszkodliwiania odpadów są także elektrownie, spalarnie, instalacje wytwarzania biogazu poprzez fermentację odpadów i inne instalacje wykorzystujące odpady jako paliwo. W celu wykorzystania wytwarzanej energii muszą one zostać włączone do ogólnego systemu planowania energii.
- Wpływ na zdrowie – odpady często zawierają substancje chemiczne zagrażające ludzkiemu zdrowiu. Szczególnie odpady niebezpieczne, ale także odpady z gospodarstw domowych, z produkcji energii i z rolnictwa, zawierające substancje szkodliwe ukryte lub zmieszane z frakcjami odpadów nie stwarzającymi zagrożeń. Dlatego zagadnieniom ochrony zdrowia należy poświęcić szczególną uwagę na każdym etapie planowania i wdrażania systemu gospodarki odpadami zarówno komunalnymi jak i przemysłowymi.

1.6. Proces planowania

Gospodarowanie odpadami powinno odbywać się przy uwzględnieniu powszechnie uznawanej hierarchii działań:

- zapobieganie powstawaniu odpadów,
- ograniczanie powstawania odpadów,
- odzysk z odpadów substancji i innych składników oraz ich wtórne wykorzystanie,
- unieszkodliwianie odpadów – z wyłączeniem składowania,
- składowanie odpadów.

System gospodarki odpadami obejmuje zasadniczo: wytwórców odpadów, posiadaczy odpadów, przedsiębiorstwa zajmujące się gospodarką odpadami oraz administrację samorządową. Świadomość obowiązującej hierarchii działań oraz uczestników systemu gospodarki odpadami stanowi podstawę do kreowania procesu planowania w zakresie gospodarki odpadami.

Z uwagi na znaczenie zagadnienia gospodarki odpadami, prace planistyczne na szczeblu gminy powinny uzyskać szeroką akceptację i podlegają opiniowaniu przez:

- zarząd województwa i powiatu (Art.14, ust.7, pkt. 4) ustawy o odpadach),
- przedstawiciele administracji samorządowej i np. organizacji ekologicznych,
- przedstawiciele przedsiębiorstw zajmujących się gospodarką odpadami,
- społeczność lokalną.

Ponieważ wdrożenie planu gospodarki odpadami wymaga współpracy ze społeczeństwem, dlatego w celu stworzenia pozytywnego nastawienia, właściwej opinii jak i akceptacji proponowanych rozwiązań ze strony społeczeństwa, należy podjąć działania informacyjno – edukacyjne. Będą one stanowiły motywację dla zachowań społecznych wspomagających wdrożenie **Planu Gospodarki Odpadami**.